

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 31. januar 2024
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Helene Fussing Clausen
Sagsnr.: 2024-00144
Dok.: 3110577

Besvarelse af spørgsmål nr. 513 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 513 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. januar 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Steffen Larsen (LA).

Peter Hummelgaard

/

Camilla Hellesø Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 513 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere artikel i Information den 3. januar 2024 ”Kamptræning af børn og kontanter i hånden: Dansk organisation har støttet Hamas-skoler”, herunder hvorvidt ministeren mener, at der har været ført et tilfredsstillende tilsyn med indsamlingen, samt hvorvidt ministeren er tilfreds med, at indsamlingen er blevet godkendt af Indsamlingsnævnet?”

Svar:

1. Om indsamlingslovens regler kan Justitsministeriet indledningsvist oplyse, at indsamlingsloven blev indført i 2014 med det formål at sikre større gennemsigtighed og åbenhed med indsamlinger til fordel for den brede offentlighed og indsamlingsorganisationerne, og for at regulere indsamlingsområdet på en mere tidssvarende og smidig måde, som tager højde for den teknologiske udvikling. Loven erstattede den gældende lov om offentlige indsamlinger og pyramidespil.

På dette tidspunkt byggede indsamlingsloven på en anmeldelsesordning, som indebar, at der alene gjaldt et krav om, at de indsamlinger, som var omfattet af lovens anvendelsesområde, skulle anmeldes til Indsamlingsnævnet, før den iværksættes. Dette skulle ske skriftligt eller elektronisk senest to uger før iværksættelse af indsamlingen. Manglende anmeldelse af en indsamling kunne straffes med bøde.

Samtidig gjaldt der en særlig orienteringsordning for organisationer, der var godkendt af skatteministeren som berettiget til at modtage gaver, som kan fradrages ved indkomstopgørelsen, således at disse organisationer kunne foretage indsamlinger uden anmeldelse og efterfølgende indsendelse af regnskab, hvis organisationen til Indsamlingsnævnet indsendte visse oplysninger i form af bl.a. navn og adresse samt oplysning om, til hvilke formål de indsamlede midler skulle anvendes. Herudover skulle organisationen indsende årsregnskaber til Indsamlingsnævnet.

Siden indsamlingslovens vedtagelse i 2014 er loven blevet ændret flere gange. Formålet med ændringerne har navnlig været at styrke Indsamlingsnævnets muligheder for at føre tilsyn med og kontrollere indsamlinger, herunder i forhold til hvidvask og terrorfinansiering. Reglerne på området har således undergået en række ændringer, som har haft

betydning for Indsamlingsnævnets kontrol og tilsyn, herunder bl.a. nævnets handlemuligheder.

I 2019 blev den gældende anmeldelsesordning således ændret til en tilladelsesordning, jf. indsamlingslovens § 3. En indsamling kan dermed først iværksættes, når Indsamlingsnævnet har givet tilladelse til indsamlingen, jf. indsamlingslovens § 3, stk. 1. En tilladelse har gyldighed i 1 år, medmindre det fremgår af tilladelsen, at tilladelsen er afgrænset til en kortere periode, jf. indsamlingslovens § 3, stk. 3.

Derudover blev den særlige orienteringsordning, der gjaldt for visse organisationer, i 2020 erstattet med en 3-årig tilladelsesordning, jf. indsamlingslovens § 4. Dermed kan Indsamlingsnævnet efter ansøgning meddele tilladelse for 3 år ad gangen til at foretage indsamlinger, hvis ansøgeren er en organisation, der er godkendt efter ligningsloven som berettiget til at modtage gaver, som kan fradrages ved indkomstopgørelsen, og organisationen har eksisteret i mindst 3 år, jf. indsamlingslovens § 4, stk. 1.

I samme forbindelse fik Indsamlingsnævnet hjemmel til at tilbagekalde sådanne tilladelser, hvis betingelserne for opnåelse af tilladelsen tilsidesættes, eller hvis grundlaget for den meddelte tilladelse i øvrigt ikke længere anses for opfyldt. Det samme gælder, hvis Indsamlingsnævnet har politianmeldt organisationen, jf. indsamlingslovens § 4, stk. 7.

Endelig fik Indsamlingsnævnet pr. 1. juli 2023 hjemmel til at meddele afslag på en ansøgning om en 1-årig indsamlingstilladelse, jf. indsamlingslovens § 3, stk. 1, hvis forhold ved tidligere indsamlinger giver anledning til at formode, at loven eller bestemmelser udstedt i medfør af loven ikke vil blive fulgt, jf. indsamlingslovens § 3, stk. 2, 1. pkt. Herudover fik Indsamlingsnævnet hjemmel til at tilbagekalde en 1-årig indsamlingstilladelse, hvis nævnet, efter at tilladelsen er givet, bliver bekendt med forhold, som af de ovennævnte grunde kan føre til et afslag, jf. indsamlingslovens § 3, stk. 2, 2. pkt.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Civilstyrelsen, som yder sekretariatsbistand til Indsamlingsnævnet, der administrer indsamlingsloven. Styrelsen har oplyst følgende:

”Når en indsamler, herunder organisationer, søger om tilladelse til at foretage en 1-årig eller 3-årig tilladelse til indsamling, er der en række formelle krav om bl.a. navn, adresse og formål, der skal fremgå, jf. indsamlingslovens § 4, stk. 2 og indsamlingsbekendtgørelsens § 2, stk. 2 og § 4, stk. 2. Indsamlingsnævnet fortager i forbindelse med ansøgningen en kontrol af de oplyste formål, særligt hvorvidt der er tale om et ulovligt formål. Nævnet vil endvidere ikke kunne give en 3-årig indsamlingstilladelse, hvis nævnet har kendskab til, at politiet har en igangværende undersøgelse af indsamlinger iværksat af ansøgeren.

Sker der ændringer i de forhold, der lå til grund for, at en organisation har opnået en 3-årig tilladelse til indsamling, skal organisationen meddele det til Indsamlingsnævnet. Det kan f.eks. være, at organisationen ikke længere er godkendt af skattemyndighederne efter ligningsloven, eller at formålet, som midlerne skal anvendes til, ændres.

For begge typer indsamlinger gælder det, at der inden for en frist på 6 måneder efter indsamlingens afslutning skal indsendes et regnskab til Indsamlingsnævnet, jf. indsamlingsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, og § 9, stk. 3.

Alle modtagne regnskaber offentliggøres på hjemmesiden Godkendteindsamlinger.dk, hvor også indsamlingstilladelsen er offentliggjort. Regnskaberne offentliggøres hurtigst muligt som modtaget uden forudgående kontrol. Nogle af de offentliggjorte regnskaber opfylder derfor ikke nødvendigvis alle krav til et regnskab for en indsamling. Hvis en efterfølgende kontrol viser, at regnskabet ikke er fyldestgørende, vil indsamleren blive anmodet om at indsende et fyldestgørende regnskab, som herefter vil blive offentliggjort i stedet for det tidligere modtagne regnskab.

3. I forbindelse med lovændringen i 2020 ønskede man at skærpe Indsamlingsnævnets kontrol med indsamlinger, og der blev i forlængelse heraf tilført yderligere ressourcer til Indsamlingsnævnets sekretariat i Civilstyrelsen ved finansloven for 2021. Sekretariatet er som følge heraf tilført nye kompetencer med revisorbaggrund, og kontrollen har siden 2021 været tilrettelagt som en risikobaseret stikprøvekontrol. Tidligere blev regnskaberne kort gennemgået ved modtagelsen, og der blev alene reageret på åbenlyse formalitetsmangler eller lovovertrædelser.

Ved udvælgelsen af de regnskaber, der skal undergå nærmere kontrol, lægges der vægt på risikoen for terrorfinansiering eller hvidvask, risikoen for overtrædelse af reglerne på indsamlingsområdet og risikoen for overtrædelse af straffeloven

i øvrigt. De momenter, der indgår ved udvælgelsen, er navnlig indsamlingens formål, hvem der samler ind, henvendelser og omtale fra medier, borgere mv., og Indsamlingsnævnets forudgående kendskab til indsamler. Derudover udtages der regnskaber på et helt tilfældigt grundlag.

Når et regnskab er blevet udtaget til kontrol, vil det blive gennemgået med henblik på at afklare ovennævnte risikomomenter. En mindre del af sagerne vil blive lukket efter den indledende gennemgang, men i de fleste tilfælde vil der blive indhentet yderligere oplysninger fra indsamleren. Der kan være tale om kontoudtog, kvitteringer eller andet, som kan dokumentere de faktiske forhold ved indsamlingen.

Hvis Indsamlingsnævnet får mistanke om et strafbart forhold, skal nævnet anmelde forholdet til politiet, jf. indsamlovens § 10, stk. 3. Indsamlingsnævnet skal desuden omgående underrette Hvidvasksekretariatet, hvis nævnet er vidende om, har mistanke om eller rimelig grund til at formode, at midler fra en indsamling har eller har haft tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme, jf. indsamlovens § 10, stk. 4.

4. Dansk Velgørenheds Halvmåne anmeldte den 20. december 2016, at den ville foretage en 1-årig indsamling i perioden fra 1. januar 2017 til 31. december 2017. Det oplyste indsamlingsformål var:

”Midlerne skal anvendes til fordel for velgørhedsarbejde i forhold til forældreløse børn, fattige samt truede familier i katastrofeområder såsom Libanon, Palæstina, Somalia og Sydtyrkiet.”

Indsamlingsnævnet anerkendte den anmeldte indsamling den 19. januar 2017. Indsamlingsnævnet modtog indsamlingsorganisationens reviderede årsrapport for 2017 med regnskab den 30. januar 2018. Anmeldelsen og årsregnskabet er offentliggjort på Indsamlingsnævnets oversigt over tidligere indsamlinger på nævnets hjemmeside.

Indsamlingsnævnet modtog den 21. februar 2018 en orientering fra indsamlingsorganisationen om, at denne nu foretog en 3-årig indsamling. Dvs. at indsamlingsorganisationen nu var godkendt af skattemyndighederne efter ligningsloven som berettiget til at give gaver med fradrag ved indkomstopgørelsen. Det oplyste indsamlingsformål var:

”De indsamlede midler anvendes til fordel for støtte til forældreløse børn, drikkevandsprojekter, støtte og madpakker til uddeling til fattige familier, uddannelsesstøtte til universitetsstudenter, husrenovering for fattige familier,

nødhjælp til flygtninge i krigsområder i form af mad, telte og drikkevandsbrønde, tøj, madrasser, tandhjælp, hospitalsudstyr, skolestartpakke til folkeskoleelever samt briller og høreapparater til børn.”

Indsamlingsnævnet anerkendte den 1. marts 2018 at have modtaget orienteringen fra indsamlingsorganisationen. Indsamlingsorganisationen fik efterfølgende tilføjet, at orienteringen også omfattede ”afholdelse af arrangementer”.

Indsamlingsnævnet modtog indsamlingsorganisationens reviderede årsrapport for 2018 med regnskab den 5. august 2019 samt indsamlingsorganisationens reviderede årsrapport for 2019 den 19. februar 2020. Orienteringen og årsregnskaberne er offentliggjort på Indsamlingsnævnets oversigt over tidligere indsamlinger på nævnets hjemmeside.

Indsamlingsnævnet modtog den 18. juni 2020 indsamlingsorganisationens ansøgning om tilladelse til en 3-årig indsamling i perioden fra 1. januar 2020 til 31. december 2022. Det oplyste indsamlingsformål var:

”De indsamlede midler anvendes til fordel for hjælp til flygtninge, fattigfolk, forældreløse børn, drikkevandsprojekter, undervisning og mad, samt humanitærprojekter i udlandet.”

Indsamlingsnævnet meddelte den 29. juni 2020 tilladelse til den ansøgte 3-årige indsamling.

Indsamlingsnævnet modtog efterfølgende indsamlingsorganisationens reviderede årsrapport for 2020 med regnskab den 18. august 2021, den reviderede årsrapport for 2021 med regnskab den 24. maj 2022 og den reviderede årsrapport for 2022 med regnskab den 25. april 2023. Tilladelsen og årsregnskaberne er offentliggjort på Indsamlingsnævnets oversigt over godkendte indsamlinger på nævnets hjemmeside.

Indsamlingsnævnet modtog den 19. december 2022 indsamlingsorganisationens ansøgning om tilladelse til en 3-årig indsamling i perioden fra 1. januar 2023 til 31. december 2025. Det oplyste indsamlingsformål var:

”De indsamlede midler anvendes til fordel for Dansk Velgørenheds Halvmånes vedtægtsbestemte formål:

- *at udvikle menneskelige samfund, gennem en forbedring af forholdene inden for undervisning, helbred og socialvæsen*

- *at bidrage med nødhjælp til mennesker, som er ramt af naturkatastrofer og sociale ulykker*
- *at imødekomme forældreløse børns behov, herunder forbedre deres helbredsmæssige, psykologiske og sociale forhold*
- *at styrke samarbejdet mellem foreningen og tilsvarende organisationer for at holde sig a jour med udvikling af programmer til opfyldelse af samme formål som foreningens.*
- *Støtte til programmer for ungdomsorganisationer i det danske samfund, der arbejder for at integrere unge i samfundet og holde dem væk fra kriminalitet*
- *Hjælp til hjemløse mennesker i det danske samfund og i udlandet.*
- *Fælles samarbejde med institutioner i Danmark og i udlandet, der har de samme mål.*
- *Støtte civile institutioner specialiseret inden for sundhed, uddannelse, social og mennesker med særlige behov”*

Indsamlingsnævnet meddelte den 2. januar 2023 tilladelse til den ansøgte 3-årige tilladelse.

Indsamlingsnævnet har ved de indsamlinger, Dansk Velgørenheds Halvmåne har anmeldt eller fået tilladelse til, vurderet, at der har været tale om indsamling til et lovligt formål.

Civilstyrelsen kan oplyse, at der pågår kontrol af de af Dansk Velgørenheds Halvmåne indsendte regnskaber for 2021 og 2022.”

5. Af principielle grunde er jeg meget tilbageholdende med at udtale mig om konkrete sager, der er eller kan komme under behandling hos myndigheder på Justitsministeriets område. Jeg har dog noteret mig, at der i Civilstyrelsen pågår kontrol af organisationens regnskaber.

Jeg kan generelt oplyse, at Justitsministeriet løbende overvejer, om myndighederne har de rette værktøjer til at sætte ind mod bl.a. hvidvask og terrorfinansiering. Jeg hæfter mig i den forbindelse også ved, at de lovgivningsmæssige rammer for Indsamlingsnævnets kontrol og tilsyn løbende er blevet styrket siden 2014, hvilket har medført en mere intensiv kontrol – netop for at hindre hvidvask og terrorfinansiering.